

mag. Tilka Jamnik

mag. Darja Lavrenčič Vrabec

Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo

tilka.jamnik@gmail.com

darja.lavrencic-vrabec@mklj.si

junij 2019

IZOBRAŽEVANJE IN POKLICNA ORIENTACIJA¹

Seznama bralnega gradiva za potrebe otroških parlamentov 2019

V življenju slehernega posameznika je izbira poklica zelo prisotna tema - že v zgodnjem otroštvu, ko se otrok sprašuje, kaj si želi v življenju postati, ko o tem dnevno razmišlja, igra najrazličnejše vloge in je čisto vse mogoče postati, pa vse do mladostništva in zgodnje odraslosti, ko ta tematika postane ena od osrednjih tem lastnega iskanja identitete, samospraševanja ...

Toda v literaturi, sploh za otroke in mlade npr. od 10. leta starosti dalje, je ta tema malo, mnogo premalo prisotna. Če že, je prisotna precej prej (igroknjige, slikanice, poučne knjige za najmlajše). Življenje torej prehiteva prisotnost te teme v literaturi oz. se ta (še) ne odziva.

Pri tej temi so dobrodošli tudi priročniki o odraščanju in uspešnem učenju. Za navdih mladim smo dodali več zbirk biografij znamenitih osebnosti, žena in mož iz različnih obdobj, ki so uspeli na različnih področjih, ter videoposnetke na dvd-jih, pogovore znanstvenikov z dijaki po različnih slovenskih gimnazijah in srednjih šolah : Zakaj je moje delo moj konjiček? Zakaj je moje delo moj hobi?

Za učence v 1. triletju:

Kar precej igroknjig, slikanic in otroških poučnih knjig je namenjenih spoznavanju poklicev; le-teh je v splošnih knjižnicah veliko. Opozoriti velja, da prevladujejo prevodi, zelo malo je izvirno slovenskih del s tega področja, tako literarnih kot tudi poučnih knjig.

Berne, Jannifer: **Na žarku svetlobe**. Prev. Niki Neubauer. Ilustr. Vladimir Radunsky. Celje: Cejska Mohorjeva družba in Društvo Mohorjeva družba, 2017, 50 str.

Demšar, Mohor: **Poklici v resnici**. Ilustriral Zvonko Čoh. Ljubljana: Skledar, 1997, 80 str.

Fritz, Ervin: **Dimnikar je črn grof**. Ilustr. Daniel Demšar. Ljubljana: Univerzum, 1984, 16 str.

Lainšček, Feri: **Ko bova velika**. Ilustr. Fortuna Lazar. Murska Sobota: Franc-Franc, 2012, 31 str.
oziroma:

¹ Dopolnjen seznam iz leta 2014.

Lainšček, Feri: **Ko želi Tilčka postati Tilka in ko želi Tilček postati Tilen**. Ilustr. Marjan Manček. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1990, 32 str.

Muha, Viktorija: **Čebelar**. Logatec: A-knjiga, 2015. (Najboljši poklic), 27 str.

Muha, Viktorija: **Gasilec**. Logatec: A-knjiga, 2014. (Najboljši poklic), 27 str.

Muha, Viktorija: **Oskrbnik živali**. Logatec: A-knjiga, 2014. (Najboljši poklic), 27 str.

Poklici. Prev. Alenka Kepic Mohar. Tržič: Učila, 2000. (Moja prva enciklopedija), 91 str.

Sanža, Silvie: **Poklici: ko odrastem, bom** --- Ilustr. Milan Starý. Prev. Mojca Žnidaršič. Jezero: Morfemplus, 2018, 71 str.

Stepančič, Damijan: **Ko bom velik/a, bom** --- Ilustr. avtor. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010, 23 str.

Vašková, Hana ; Bartíková, Petra: **Kaj počnejo obrtniki**. Ilustr. Milan Starý. Prev. Mojca Žnidaršič. Jezero : Morfemplus, 2018, 71 str.

Za učence v 2. in 3. triletju:

Dosegljivih je kar nekaj **učnih listov in delovnih zvezkov ter celo učbenikov** za učence v OŠ ter **priročnikov** o poklicnem usposabljanju za pedagoge (to so naslovi kot npr. *Poklicno usmerjanje, Poti izobraževanja za delo; Poklicni kažipot, Poklicna orientacija* idr., ki pogosto doživljajo ponatise in nove izdaje). To gradivo je bolj prisotno v šolskih knjižnicah, čeprav ga najdemo v manjšem obsegu tudi v splošnih knjižnicah.

V splošnih knjižnicah je **malo splošnih/poljudnih priročnikov** o učenju in poklicnem usmerjanju ... Morda boste našli kakšno poglavje v priročnikih o odraščanju za dekleta in fante.

Nismo pa zasledili nobenega mladinskega literarnega dela, ki bi v celoti obravnavalo to temo, nobene poezije (odkrijemo le kakšne posamezne pesmi pri slovenskih pesnikih, npr. pri Tonetu Pavčku, Andreju Rozmanu – Rozi idr.).

IZOBRAŽEVANJE /ODRAŠČANJE

Bilban, Tina: **Kaj sploh je to?** Ilustrir. Ivan Mitrevski. Dob pri Domžalah: Miš, 2017, 214 str.

Bilban, Tina: **50 abstraktnih izumov**. Ilustr. Ivan Mitrevski. Dob pri Domžalah: Miš, 2019, 109 str.

Brooks, Ben: **Zgodbe za fante, ki si drznejo biti drugačni** : [resnične zgodbe o osupljivih fantih, ki so spremenili svet, ne da bi ubijali zmaje]. Prev. Maja Kogej. Tržič : Učila International, 2018, 207 str.

Brooks, Ben: **Zgodbe za fante, ki si drznejo biti drugačni 2** : [še več resničnih zgodb o neverjetnih fantih, ki so spremenili svet, ne da bi ubijali zmaje]. Prev. Maja Kogej. Tržič : Učila International, 2019, 208 str.

Covey, Sean: **6 najpomembnejših odločitev v najstniških letih: vodnik za odraščanje.**

Prev. Niki Neubauer. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2009, 328 str.

Deak, JoAnn; Deak, Terrence: **Priročnik za upravljanje odraščajočih možganov.**

Prev. Simonca Cesar. Ilustr. Freya Harrison. Izola: Grlica, 2015, 70 str.

Deak, JoAnn: **Tvoji čudežni raztegljivi možgani: uporablaj in oblikuj jih.**

Prev. Simonca Cesar. Ilustr. Sarah Ackerley. Izola: Grlica, 2014, 31 str.

Favilli, Elena; Cavallo, Francesca: **Zgodbe za lahko noč za uporniške punce : 100 zgodb o izjemnih ženskah.** Prev. Maja Kogej. Tržič : Učila International, 2018, 212 str.

Favilli, Elena; Cavallo, Francesca: **Zgodbe za lahko noč za uporniške punce 2.** Prev. Maja Kogej. Tržič : Učila International, 2018, 212 str.

Kampwerth, Karin: **Najboljši v razredu v štirih tednih.** Prev. Anja Naglič. Ilustr. Alexander Weiler. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006, 128 str.

Kovač, Nika: **Pogumne punce.** Ljubljana : Mladinska knjiga, 2018, 128 str.

Lewis, David: **Izziv: praktični priročnik za mladostnike: stopnice do samozavesti.**

Prev. Nataša Šilec. Ilustr. Samira Kentrić. Ljubljana: Karantanija, 2008, 156 str.

McGraw, Jay: **Življenjske strategije za najstnike.** Prev. Martin Pišlar. Ilustr. Benjamin Vincent, Grega Birsa. Ljubljana: Orbis, 2008, 205 str.

Mijatović, Miloš: **Skladatelji.** Ilustr. avtor. Prev. Jana Lavtižar. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2017, 35 str.

Mijatović, Miloš: **Znanstveniki.** Ilustr. avtor. Prev. Urška Pajer. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2017, 35 str.

Rydahl, Pia Beck: **Moč najstništva.** Prev. Darko Čuden. Radovljica: Didakta, 2010, 207 str.

Sanders, Pete; Myers, Steve: **Puberteta in odraščanje.** Prev. Vesna Markič Dekleva. Ilustr. Mike Lacy, Liz Watking. Ljubljana: DZS, 1999. (Spregovorimo), 32 str.

To sem jaz, verjamem vase: priročnik za fante in punce: 10 korakov do boljše samopodobe.

Zbrale in uredile Ksenija Lekić, Petra Tratnjek, Alenka Tacol, Nuša Konec Juričič. Celje: Zavod za zdravstveno varstvo, 2011, 151 str.

Weimer, Britta; Hess, Sabine; Brademann, Manuela: **Konec s slabimi ocenami: kako to doseči?!**

Prev. Jana Ambrožič. Radovljica: Didakta, 2002. (Mladostniki), 121 str.

Wright, Nicolas: **Izjemne ženske.** Prev. Jana Lavtižar. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2018, 144 str.

POKLICI / POKLICNA ORIENTACIJA

Cergolj, Jožica: **Od želje do poklica.** Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, 1992, 25 str.

Fischinger, Duša, Tomc, Vesna: **Ko bom velik(a), bom ---!** Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 1999. 89 str.

Harder, Corinna; Schumacher, Jens: **Strogo zaupno!: velika knjiga za detektive.**
Prev. Stanislav M. Maršič, Tone Perčič. Ilustr. Daniela Stöckmann. Celovec; Ljubljana; Dunaj: Mohorjeva založba, 2007, 120 str.

Hudales, Jože: **Pri mojstrih v delavnicah.** Ilustr. Radovan Klopčič. Velenje: Pozoj, 1999. (Slovenska dediščina), 48 str.

Letnar, Tomaž: **Predstavitev poklicev:** video DVD. Ljubljana: Zavod Moja soseka: Zavod 23, 2007.

Marentič, Urška, Kunčič Krapež, Barbara: **Poklicni standardi in nacionalne poklicne kvalifikacije 2000-2012.** Ljubljana: Center RS za poklicno izobraževanje, 2013, 365 str.

Mc Carney, Rosemary: **Vsak dan je Malalin dan.** Prev. Irena Miš Svoltjšak. Dob pri Domžalah: Miš, 2016, 32 str.

Moja kariera: informacije za otroke, učence, dijake, študente, mlade in odrasle, starše in strokovne delavce. Ur. Tatjana Ažman in Miha Lovšin. Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 2014. 97 str.

O poklicih, moj poklic. Prev. Polona Ponikvar in Saša Jerele. Ilustr. Henri Fellner. Ljubljana: DZS, 2007. 334 str.

Pregl, Slavko: **Med delom in denarjem.** Besedilo o slovenskih znanstvenikih Sandi Sitar. Ilustr. Tomaž Lavrič ... Ljubljana: Karantanija, 2008, 44 str.

Rupar, Brigita, Žvokelj, Marko: **Poklicna orientacija v petem in šestem razredu osnovne šole :** priročnik za poklicno vzgojo in svetovanje. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2001, 117 str.

Se odločaš o svoji poklicni poti?: dan za punce: razmišljaj po svoje!

Zbr. in ured. Barbara Hrovatin. Ljubljana: Združenje delodajalcev Slovenije, 2014, 59 str.

Željeznov Seničar, Maruška, Kuntarič Hribar, Irena in Zupančič, Marko: **Kako pomagam otroku do izobrazbe in poklica?** Ljubljana : MIB, 2006, 54 str.

Žerovnik, Vojka: **Iskanje pravega poklica: priročnik za delo svetovalcev, učiteljev in staršev.** Ljubljana: IZIDA, 1997, 111 str.

Videoposnetki na dvd-jih, pogovori znanstvenikov z dijaki po različnih slovenskih gimnazijah in srednjih šolah : Zakaj je moje delo moj konjiček? Zakaj je moje delo moj hobi?

Dr. Irena Drevenšek Olenik in dijaki Gimnazije Vič: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2011.

Dr. Lea Pogačnik in dijaki Gimnazije Ledine : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2011.

Dr. Nina Gunde –Cimerman in dijaki Gimnazije Šentvid: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2011.

Dr. Maja Bresjanac in dijaki Gimnazije Bežigrad : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2010.

Dr. Gregor Majdič in dijaki Gimnazije in veterinarske šole: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2010.

Dr. Kristina Sepčič (biologinja) in dijaki Gimnazije Kočevje: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2009.

Dr. Jurij Bajc (fizik) in dijaki Gimnazije Vič: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2009.

Mag. Matevž Kržan dr. med. in dijaki Gimnazije Želimlje: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2009.

Dr. Vojko Strojnik (kineziolog) in dijaki Gimnazije Koper : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2008.

Dr. Tom Turk (biolog) in dijaki Gimnazije Šentvid: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2008.

Dr. Urša Opara Krašovec (znanstvenica) in dijaki Gimnazije Škofja Loka: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2008.

Dr. Iztok Arčon (fizik) in dijaki Gimnazije Ptuj : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2008.

Dr. Tomaž Zwitter (astrofizik) in dijaki Gimnazije Jurija Vege Idrija : pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2008.

Dr. Karin Kanc Hanžel in dijaki Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2007.

Dr. Jure Zupan in dijaki Gimnazije Moste : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2007.

Dr. Franci Demšar in dijaki II. Gimnazije Maribor : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2007.

Dr. Peter Venturini in dijaki Škofijske gimnazije Vipava : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2007.

Dr. Grega Gomiček in dijaki Gimnazije Kranj : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2007.

Dr. Samo Kreft in dijaki Ekonomske gimnazije Kranj : (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2007.

Irena Furlan in dijaki Gimnazije Litija: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2006.

Dr. Dušan Turk in dijaki Gimnazije Bežigrad: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2006.

Dr. Miha Kos in dijaki Gimnazije Vič: (pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2006.

Dr. Gorazd Planinšič in dijaki Gimnazije Ledina: pogovor znanstvenika z dijaki). Ljubljana: Hiša eksperimentov, 2006.

... in komaj kaj leposlovja

Poklici. Delo hvali mojstra.

Ilustr. Uroš Hrovat. Zbrala in priredila Marjeta Zorec . Spr. beseda Marjetka Lužovec. Ljubljana: Karantanija, 2002. (Ali veš?), 55 str.

Poklici. Ko bom velik.

Ilustr. Uroš Hrovat. Zbrala in priredila Marjeta Zorec. Spr. beseda Marjetka Lužovec. Ljubljana: Karantanija, 2002. (Ali veš?), 49 str.

Poklici. Za ljubi kruhek. Ilustr. Uroš Hrovat. Zbrala in priredila Marjeta Zorec. Spr. beseda Marjetka Lužovec. Ljubljana: Karantanija, 2002. (Ali veš?), 57 str.

Mary Amato: **Kitara za dva.** Prev. Višnja Jerman. Izola: Grlica, 2013, 251 str.
Literarno delo, ki se vsaj malo loteva te teme (poklicne ambicije, prihodnost).